

PANCSOVA ÉS VIDEKE

politikai és társadalmi hetilap.

WOCHENBLATT für POLITIK und SOCIALE INTERESSEN.

Szerkesztői Iroda: Templom utca 6-ik sz. alatt.

A lap szellemi, valamint anyagi részét illető minden közleményre intézendő.
Előfizetési díj: Egy évre 5 ft. Ftl. évre 2 ft. 50 kr., Negyed évre 1 ft. 25 kr. — Vidékre: egy évre 6 ft. 50 kr., fél évre 2 ft. 75 kr., negyed évre 1 ft. 40 kr.

A lap megjelenik minden vasárnap. — Kéziratok nem adhatók vissza. Aláírás nélkül beérkezett cikkek nem vételnek tekintetbe. — Hirdetések: A három hasábos garmondos ára 6 kr., a minden hirdetésért járó 30 kr. ide nem érve. Gyakoribb, vagy nagyobb hirdetésnél árbejegyzéssel szolgálunk. Nyilvántartás 15 kr. — A lap egyes számainak ára 10 kr. Kapható a lap kiadóhivatalában és a Vig Fr.-tele könyvkereskedésben.

Redaktionsbureau: Kirchengasse Nr. 6.

Sämmtliche sich auf den intellektuellen, oder materiellen Theil des Blattes beziehende Sendungen sind hierher zu richten.

Pränum.-Bedingungen: Auf ein Jahr 5 fl.; halb. 2 fl. 50 k.; vierte 1 fl. 25 k. — Prov. Auf ein Jahr 5 fl. 50 k.; halb. 2 fl. 75 k.; vierte 1 fl. 50 k. Das Blatt erscheint jeden Sonntag. — Manuscripte werden nicht zurückgegeben. — Ohne Unterschrift eingesendete Artikel werden nicht berücksichtigt. — **Inserate:** Die dreispaltige Garmondzeile oder deren Raum kostet 6 kr. die jedesmalige Stempelgebühr von 30 kr. nicht mit inbegriffen. Bei häufigeren Annoncirungen nach Abfindung. — Offener Sprechsaal 15 kr. — Die einzelne Nummer kostet 10 kr. — Zu haben in der Administration und bei Fr. Vig.

„Veszélyeztetett“ nemzeti kulturánk.

Közoktatásügyi miniszterünknek rendelete, a német nyelv célravezetőbb tanításának, illetőleg az ezt eddig elé megkülsítő netaláni hiányos tanító-módszer orvoslásának érdekében, országszerte élénk vitát, sőt elkeseredett eszmeharczot idézett fel. Ha nem is épen a szakemberek, de mindenesetre a hírlapírók egy bizonyos és pedig számottevő része nem irtózott miniszterünket és közoktatásunk felsőbb vezető közeit említett intézkedés alapján germanizáló, sőt egyenesen nemzetietlen törekvésekkel gyanúsítani.

Ezen vád maga, tekintve azt, hogy kit, illetve kiket célja sújtani, oly alaptalan, hogy érdemleges czáfolását mint teljesen meddő és felesleges fáradságot feltétlenül eljuttatónak tartjuk: „conscia mens recti fama mendacia ridet“.

A támadók érvei közt van azonban egy, mely némileg látszatával bír a patriotizmusban gyökerező igaz meggyőződésnek és pedig az, hogy egy elsőrangú nyelv és irodalom beható tanulmányozása oly foku csodálatot és rokonszenvet ébreszt fel az illető nyelven beszélő nemzet kulturája iránt, a mely beünlőlag hathat nemzeti önérzetünkre és következőleg nemzeti kulturtörekvéseinkben kitejtett buzgalomunkat csökkenthetné.

A kicsinyhitűek! Nem restellik kulturtörekvéseinkre az önbizalmatlanság, a gyanakvó féltékenykedés lealázó bélyegét rástítni!

Eltekintve attól, hogy a németek régen megszűntek már a magyar korona területén, mint germanizáló elem hatni a számra nézve óriásilag túlnyomó magyarságra (azaz a német kultúra, mint a miénknek versenytársa hazánkban számba se jó), az említett miniszteri rendelet jogosultságát és szükségességét azon megdönthetetlen történelmi tapasztalat igazolja, hogy nem létezik oly európai nemzet, mely egy más, már előrehaladottabb kulturájának élesztő és példa gyanánt szolgáló befolyását nélkülözhetne volna.

A nemzetek egymás közötti társalgásában szintoly üdős befolyással van a magasblátörűnek érintkezése a kezdőre, mint a magán életben az egye-

nek közt. Ha ezen kölcsönös érintkezés folytán az egyiknek egyénisége csökken, sőt önállóságát teljesen elveszíti, az biztos jele tartalmatlanabb voltának, a mind fogva egyediségének eltűnése előbb-utóbb ugyis bekövetkezett volna.

A közel ezredéves, Európa legrégebbi alkotmányával dicsekedő magyar nemzetnek nem lehet oka illeténi aggodalmakkal tépelődni. A német kultúra hatása irodalmunk bölcös korában végeredményét tekintve ébresztőleg hatott, mert a francziával és ó-klasszikussal karöltve diadalmasan átszegtette irodalmunkat a vajadás nehéz stadiumán. Most midőn már önálló és ihlettszülte genius nyilatkozik egy Arany, Petőfi, Jókai és Kemény műveiben, most tehát elméletileg és különösen neveléstanilag csak oly viszonyban állunk a némethez, mint bármelyikhez a nyugati kulturnemzetek közül. A külföldi példa többé már nem törekvéseinknek, hanem csupán tanulmányainknak szolgáltatja tartalmát. Nem foglal helyet egy élet-erős nemzeti művelődésnek sem anyagában, sem alakjában, csakis termékenyítő hatást gyakorol annak mentül magasb fokra való fejlesztésére.

Más részt egy önmagából fejlődő és önmagába visszatérő kultúra lehetséges volt az ó görögöknél, kiknek nem volt és nem kellett senkijök, hogy tőle tanuljanak, lehetséges még manapság is a kínaiaknál, kik a haladás eszméjét teljesen ignorálják, de minden egyéb, haladni vágyó nemzet csakis a többiekkel való együttes működésben nyerhet széles látókört, ítélteinek és nézeteinek egyetemessérvényességét a mely jellemvonások olyannyira megkülönböztetik a XIX. századot valamennyi eddiggele lezajlottaktól. Dr. R. E.

Das Ende der Wehrgesetz-Debatte.

(cs.) Die Wogenflut der Reden pro und contra der Wehrsetz-novelle nähert sich dem Ende; heute dürrte bereits die Abstimmung über die Annahme derselben durch die Majorität des Parlamentes eine vollendete Thatsache sein. Glänzende Reden wurden gehalten, die gute und angeblich gefährliche Seite des Wehrsetzes in's hellste oft zu

grelle Licht gestellt; endlich aber muss zugegeben werden, dass alle Redner vom patriotischen Standpunkte aus gesprochen haben, natürlich aber ihrer Parteistellung entsprechend und von diesem Gesichtspunkte aus das Wehrgesetz in seiner neuen Gestalt in verschiedener Beleuchtung sehen mussten und beurtheilten. Die Nothwendigkeit musste jedoch zuletzt siegen, denn praktische Politiker können und dürfen sich nicht ausschliesslich durch noch so schöne ideale Ansichten und Wünsche leiten lassen und zu Ungarns grösstem Glücke ist Tisza Kalman ein ausgesprochen praktischer Politiker, der, ohne die idealen Ziele aus den Augen zu verlieren, doch zunächst dem zustrebt, was die wirkliche Lage der Monarchie, die jetzigen Verhältnisse, welche niemand ändern kann - unausweichlich fordern.

Die mit der Wehrsetz-novelle im organischen Zusammenhange stehende, aber auch sonst durchaus den Verhältnissen und Umständen der Gegenwart entsprechende Verordnung des Unterrichtsministers findet dann in der Annahme der Ersteren eine neue innere Begründung und es wird wohl nur wenige Jahre dazu brauchen, dass gar keine Ursache vorhanden sein wird, die Annahme des Wehrsetzes zu bedauern, oder Graf Csáky sein Vorgehen mit Grund vorzuwerfen.

Dass die Zukunft dann auch die Zahl der ungarischen Offiziere in der gemeinsamen Armee so vermehrt finden wird, wie es nöthig ist, kann eben so wenig mit Recht angezweifelt werden, als je die Zeit kommen wird, wo es sich als Entnationalisirung der studierenden Jugend erweisen könnte, dass sie ausser der schönen Muttersprache auch derjenigen Weltsprache mächtig wurde, durch die am leichtesten die Brücke zwischen unserer nationalen Bildung und derjenigen der Kulturstaaten des Westens von Europa hergestellt wird, um der Vortheile jener theilhaftig zu werden, ohne im Geringsten aufzuhören, Ungar mit Herz und Sinn zu bleiben.

Das Parlament wird wohl übrigens doch die Gelegenheit benützen, um für das Wohl der ungarischen Offiziers-Aspiranten und Offiziere zu sorgen und solche Modalitäten für die Offiziersprüfung zu sichern, dass die Interessen

der ungarischen Nation dadurch vollständig gewahrt werden. Jedentfalls aber wird nach Ordnung dieser wichtigen Angelegenheit die weitere, hauptsächlich der Staatswirthschaft gewidmete Thätigkeit des Parlamentes eindesto einigere und segensreichere sein.

Megyei élet.

Hertelendy József Torontál megyei főispánjának 15 éves főispáni jubileuma, mint halljuk, az ő saját kérelmére nem fog megünnepelni. A megye főispánja felhozta azt, hogy miután ő az uralkodóhoz, a haza és közügy érdekében tett szolgálataiért 1878-ban a Szt. Iztván renddel lett ő Felsője részéről kitüntetve, Torontálmegye 100 téves jubileuma alkalmával a megyeház nagytermében életnagyságu arcképe lett leleplezve 1873-ban. 1885-ben a főrendiház életösszignani tagjává történt kinevezésekor és 10 éves főispáni jubileuma alkalmával az akkor rendezendő ünnepélyek helyett, melyek az ő kérelmére elmaradtak, úgy a megye, mint N.-Becskek városa az ő nevére jelentékeny összegű alapítványokat tettek; — mindezek által az ő hazafői érdemeihez mérten máris eléggé megjutalmazottnak érzi magát arra nézve, hogy a jelenben mindennemű ünnepélyességről lemondjon.

Ő Felsője a király Várady Mihályt, volt n.-becskereki törvényszéki elnököt, a III. oszt. vaskorona rend tulajdonosát, kir. tanácsost és Várady József tealkönyvvezetőt mint az előbbinek fogadott fiát, a magyar nemesség díjmentes adományozásával tüntette ki. — N.-Becskek törvényszéki elnökévé Pécely Ferencz aradi ügyész nevezetett ki.

Valószínűleg az új törvény értelmében végezviendő jelen évi sorozásra nézve a következőket tudhatjuk:

N. Szt.-Miklósan márcz 1., 2., 4., 5., és 6-án sorozásra 1116 hadköteles hivatik be. Polgári biztos Nákó Kálmán gróf. — A T. Kanizsán f. é. márcz. 8., 9., 11., 12., 13., és 14-ikén tartandó sorozásra 1073 hadköteles hivatott fel; polgári bizt. Dániel László. A N. Kikindán márcz. 16., 18., 19., 20., 21., és 22-én tartandó sorozásra 1072 hadköteles jelenik meg. Polgári bizt. Dániel B. — A T. Becsén márcz. 26., 27., 28., 29., 30-án tartandó sorozásra 914 újoncz hivatik be; polgári bizt. Rónay J. alispán. Nagy-Becskeken apr. 1. és 2-án tartandó sorozásra 406 újoncz jelenik meg; polg. bizt. Rónay J. alispán. A nagy-becskekereki járás 1144 hadköte-

lese apr. 3., 4., 5., 6., 8., és 9-én soroztatik; polg. bizt. Dániel L. Párdányon apr. 11., 12. és 13-án tartandó sorozásra 597 újoncz hivatott be; polg. b. Smetov R. Az Antal-falván apr. 15., 16., 17., 24., és 25-én tartandó sorozásra 1120 hadköteles jelenik meg; polg. b. Rónay J.

Ezekből az újoncz jutalék a 20-ik gyalogezredhez soroztatik.

Perjámoson a sorszás márcz. 13., 14., 15. és 17-án lesz. Van 816 hadköteles. polg. bizt. Liptay Fr. báró. — A hatzefeldi sorozás márcz. 18., 19., 20., 21., 22., 23. és 24-én tartatik meg; hadköteles 1077; polg. b. Babics G. — A Cseneji sorszás márcz. 26., 27., 28., 29., és 30-án, 790 hadkötelessel; polg. b. Csavossy Gy. Soroztatnak a 61-ik gy. ezredhez.

Módoson a sorozás márcz. 8., 9., 11., 12., és 13-án tartatik 561 hadkötelessel, p. b. Gyertyánffy J. — Bánlakan a sorozáson márcz. 15., 16., 16., 19-én 341 hadköteles; p. b. Rónay G. — Alibunáron a sorozás márcz. 21., 22., 23. és 26-án tartatik meg 779 hadkötelessel; p. b. Rónay J.

Pancsován a sorszás apr. 8., 9., 10., 11., 12., 13. és 15-én tartatik 1140 hadkötelessel. Polgári bizt. Dániel Pál. soroztatnak a 83. gyalogezred személyzetébe.

Az egész megye 13168 újonczot köteles állítani és pedig a 29 közi hads. gy. ezr. részére 2683 és 83-ik gy. ezred részére 3021 emberből álló újoncz jutalékok.

A torontálmegyei gazdasági egyesület közgyűlésén a pancsovai kerületből: Daniel Ernő, Szabadkay Ignác és Péter Pál választottak meg bizottsági tagokul.

N.-Becskekerek e hó 24-ikén jegyzői választm. gyűlés volt, a hol Szabadkay Ignácznak a jegyzői nyugdíjalap felemelése érdekében tett indítványa elfogadott. Sz.

A társaskör közgyűlése.

A „Pancsovai Társaskör“ közgyűlése f. hó 20-án d. u. 3 órakor tartott meg saját egyleti helyiségeiben a tagok élénk érdeklődése mellett. Jelen voltak a tagok közül 50-en. —

Elnök 3 órakor a gyűlést szép beszéddel megnyitván, üdvözli a szép számmal egybegyűlt tagokat, s felhívja a titkárt, hogy jelentését olvassa fel.

Titkár felolvassa azon jelentést, mely lapunk alábbi helyén egész terjedelmében közöltük.

Azután a pénztáros tette meg jelentését, mely szerint a lefolyt 1888-ik évi összes bevétele volt: 1209 frt 12 kr, melyből lesz-

mitva ugyan ezen évi kiadásokat: 1056 frt 61 kr, jelenlegi pénztárkészletül marad 152 frt 51 kr., melyhez hozzá véve a három évi tagsági díj hátralékot 397 frt 50 kr, a körtevényes vagyonul 550 frt 01 krt. kapunk.

A könyvtáros jelentéséből meggyőződünk arról hogy a könyvtár 1888 közepétől, mikor a könyvtár alapja megvetetett, részint vétel, részint adakozás folytán gyarapodott: 234 műre, melyek közül 138 kötet és 96 füzet van. A könyvtárt hetenként átlag 10 tag használta.

A jövő évi költségvetésre vonatkozólag titkár a választmány azon javaslatát terjesztette elő, hogy a múlt évi költségvetés hagyassék meg zsinormértékül. Ugyan is az újja alakulásnál beiratkozott: helybeli tag 66 a 12 frt 792 frt, vidéki tag 50 a 6 frt 300 frt, Újság albérlét 120 frt, Összes bevétele 1212 frt, Helyiségek bérlete 530 frt, Újság előfizetés 300 frt, szőga fizetés 240 frt, Előre nem látott kiadások 50 frt, Összes kiadás 1140 frt, S így a maradvány mint egy 72 frt.

Ezután a módosított alapszabályok tárgyalattak. Elénk vitára kifőnösen az a pont szolgáltattat alkalmat, mely a 6. rrt. nzeti pártoló tagokról véteztette be a választmány által. Sokan voltak, kik ennek törleszté inuitványozták az egyenlőség alapján, de a választmány indokai is nyemosak voltak. — Alkalom nyújtatik ez által a belépésre azon intelligens eiemeknek is, kiknek anyagi viszonyai talán a 12 frt nem bírnák el — Szavazás döntött, mind a két fél mérő egyenlő szavazatot kapott. Elnök a választmány indítványára adván szavaztat, ezen indítvány fogadtatott el. A többi pontok csaknem változatlanul elfogadtattak.

Következtek az indítványok. Elnök márcz. 15-ének méltó megünnepelésére tett indítványt, mely lelkes-ütséggel fogadtatott s a megválasztandó választmány utasítatott, hogy erre nézve idejekorán intézkedjék.

Végül elnök úgy a saját mint tisztársai és a választmány nevében megköszöni a bizalmat és lemond. Az új választás Vízkelety Gusztáv főszolgabíró úr elnöklete alatt ejtetett meg és pedig elnökké Herglőcz Ant. alelnökké Radoszavlyevics Draguin közfelkiáltással választaték meg. A többi tisztviselők és választmány pedig titkos szavazás útján (Lásd az újdonsági rovatot).

A titkári jelentés következőleg szól:
Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Egyletünk három éves fennállása után forduló ponthoz jutotunk. Az egyletet újból kell megalakitatunk. Epen azért nem lesz érdektelen eme három év történéteiből, de különösen az utóbbi évből egyet-mást felelevenitenünk, elmondanunk. Meg győződhe-

was Verrath gewesen wäre ihr mit Worten auszudrücken.

Nun Klara, rief Sir Victor aus dem Vorsaal, komm doch liebes Kind! Foster schützt Geschäfte vor und so müssen wir wohl allein fort.

Klara verlies die Bibliothek mit hochgerötheten Wangen.

Es ist noch nicht einmal zwei Monate seit sie nach Hause gekommen, voll glänzender Träume und Hoffnungen und jetzt ist Alles in ruhiger Hoffnungslosigkeit untergegangen, die fast einer Qual gleicht.

Während des langen Spazierrittes beschäftigen sich ihre Gedanken mit den verfloffenen 2 Monaten und auch Sir Victor findet während er mit seiner Tochter spricht, dass seine Gedanken immer wieder zurückkehren zu der kurzen Spanne Zeit in der er seinen Liebling wieder bei sich hat. Er erinnert sich seines Argwohns, der ihn zuerst so sehr gequält hatte und jetzt wo er weiss, dass Victor bald kommen wird, ist er überrascht, und wundert er sich darüber, dass diese Zweifel jemals ihn haben ängstigen können. Er erinnert sich, dass vom ersten Beginn an Foster sich immer von seiner Tochter fern gehalten habe, vielleicht in Folge dessen, was ihm mitgetheilt worden war, vielleicht auch aus Mistranen gegen sich selbst, endlich aber vielleicht auch deswegen, weil er sich in seine Arbeit vertieft hatte. Er erinnert sich, dass anfangs in Klara's Benehmen gegen Foster keine Zurückhaltung zu bemerken was ja dass sie im Gegentheil alles that, was sie konnte um ihre Heimat auch dem jungen Manne zur Heimat zu machen, der nie als ein Fremder von ihnen behandelt worden war.

(Forts. folgt)

Tárcza. — Feuilleton.

Durch eigene Kraft.

Novelle aus dem Englischen, übersetzt von

E. Kreics.

(Fortsetzung.)

Victor kann heute auf keinen Fall noch eintreffen und so können wir unseren gewöhnlichen Spazierritt machen, setzte der Baron fort. Ich möchte nicht gerne meine Forschungen in den Steinbrüchen aufschieben. Das möchte auch Foster unlieb sein, der sich so selten eine freie Stunde gönnt. Kann ich ihm sagen, dass du hereinkommen und uns mittheilen wirst, wenn du bereit bist? Dann verliert er noch weniger Zeit.

Klara's gedankenvolle Augen folgten dem Vater als er das Zimmer verliess und wandten sich dann durch das offene Fenster auf das so dichtbeleuchtete Laub.

Aber ihre Heiterkeit ist nicht mehr dieselbe wie sie war, bevor der Brief angekommen, den ihre Hände bedecken und mit all seinen traulichen und liebevollen Worten verhüllen.

Sie entfernt sich und bald tritt sie im Reitkleid und Hut in die schattige Bibliothek um Herrn Foster zu rufen.

Ist es gefällig Herr Foster mit uns auszureiten? Wir sind bereit.

Er steht am Tische und ordnet eben die Blätter, die er abgeschrieben, schaut nur einen Augenblick auf und antwortet:

Ich reite heute nicht aus, vielen Dank Miss Lahorne.

Ihre Augen haben einen ernsten fra-

genden Ausdruck obwohl die seinigen ihnen nicht begnügen.

Warum nicht? Sagen Sie doch nicht wieder, dass Sie keine Zeit haben. Gewiss dieser Grund soll heute nicht gelten. Dieser Grund aber gilt heute doppelt Miss Lahorne. Ich will mir jetzt keine Müssigkeit gönnen, bis mein Werk gethan ist.

Wollen Sie damit sagen. — Des Mädchens Antlitz wurde dabei bleicher als gewöhnlich, aber eine unstätte Glut brannte in ihren Augen — wollen Sie damit sagen, dass es ihre Absicht ist, es sei für uns nothwendig, dass dieses Werk vollendet ist, — das Sie bei uns zurückhält — Herr Foster — weil mein Cousin kommen wird?

Er blieb ganz ruhig an dem Tische stehn, sie aber konnte wohl bemerken, was für eine ernste, grosse Anstrengung es ihn kostete sich ruhig zu stellen.

Ja, antwortete er, das ist meine Meinung Sir Victor wird es sehr lieb sein sich frei bewegen zu können und Sie selbst werden sich erleichtert fühlen, wenn ich nicht da bin.

Nie, rief sie aus, niemals und streckte ihm ihre rechte Hand entgegen. Das ganze Haus wird mir verändert erscheinen, wenn Sie entfernt sind. Es ist für mich eine Art Beruhigung schon in dem Gedanken gelegen, dass Sie da sind.

Aber für mich ist dies Alles Unruhe und Elend!

Die Hand, die sie ihm geboten, ergrieff und drückte er auf einen Augenblick zwar nur, wie diese Worte von seinen Lippen kamen; aber ehe sie dieselben vollkommen begriffen (verstanden), hatte er sich abgewendet, damit sie nicht auf seinem Gesichte läse,

tik ezekből a n. t. Közgyűlés arról, hogy szerény anyagi és erkölcsi fegyvereivel mit tett az egyesület az alakuláskor kitűzött céljainak elérése céljából, s a kinek meggyőződése az, hogy nem állottunk hivatásunk magaslátán: dobjon követ s vonja meg támogatását, aki pedig az elmondandókból az ellenkezőről győződik meg, ne sajnálja továbbra is ama csekély anyagi és erkölcsi támogatást meghozni, ami további fennállásunk biztosítására, szeretett hazánk emez exponát helyén feltétlenül szükséges.

Az egyleti élet két első éve a kezdet nehézségeivel való küzdelemben volt gazdag, azért, és az anyagi szerénysége folytán az egyesület kifelé nem érvényesíthette kellőleg hivatását. Ezen két év történetéből egyebet felemlíteni szükségtelennek tartok, miután elődöm arról az egyes évek végén mindig beszámolt. A harmadik év története már gazdagabb. Hatott az egyesület kifelé, úgy szellemileg, mint anyagilag egyaránt.

Szellemi, de különösen hazafiai szempontból nem kelle-e nagy vívmányok tekintetünk ama belsősegélyes, komoly és igazán lélekemelő ünnepélyt, melyet egyesületünk ez év március 15-én az 184-iki emények 40-ik évfordulóján rendezett. Találkozik-e közöttünk valaki, ki ez ünnepélyt kelet magáé idézve, nem lelkesülne annak népszerűségén. Vagy nem felelem-e azt látni, hogy a magyar szabadság újjáébredésének évfordulóján velünk együtt ünnepelnek mindazok a nemzetiségek, amelyek akkor ennek a szabadságnak barátjai angha voltak.

E melle a méltóságos ünnepély mellett sorakozik ama 3 ársas estély is, melyet a vigalmi bizottság ezen évben rendezett, s melyek amellett, hogy kedves találkozási helyül szolgáltak városunk és környéke hazafias éreztű köreinek, anyagilag is szép eredményt hoztak léte, gyarapítván az egyesület könyvtár alapját 74 frt 20 krral.

A fő érdem itt természetesen a vigalmi-bizottságé, s a választmány ezen üzlettel fáradozást azzal méltányolta, hogy legutóbb tartott ülésében jegyzőkönyvi közzétételre fejezte ki a vigalmi bizottságnak.

Ayagnag is többet tehetünk, mint az előző években. Hazánk egy részét a lefolyt évben nagy mértékben sújtotta az árvíz. Minden oldalról a hajlék és a napi kenyerért esdeklők karja nyúl felénk; s mi annál inkább érdekelve voltunk, mert a vészély közvetlen szomszédainkat, sőt magát városunkat sem kímélte meg. Egyesületünk nem zárkozhatott tehát el, s hazafiai kötelességet teljesített, midőn saját pénztárából és a tagok közt eszközölt gyűjtés eredményéből 60 frt 50 kr. jutottat a nyomorba jutottak könyvének felszántására.

Szellemi tökéink gyarapítása szempontjából végre gondolatunk a könyvtár megalapítására is. Ebben a véletlen is segítségünkre volt; amennyiben egy könyvtárból kedvező feltételek mellett a céljainknak megfelelő műveket kivághatottunk. Ez által megteremtettük a könyvtár alapját, s azt ez év júniusának elején a tagok rendelkezésére is bocsátottuk. A választmány Szalavay Fede urat kérte fel, hogy a könyvtár vezetését a közgyűlés ideiglenesen vállalja magára. Könyvtárunk azóta is gyarapodott. Egyes anyagok lelkü adományozók tetemesebb könyvajánálásokkal leptek meg bennünket, s a könyvtár-alap, melyet a vigalmi bizottság 74 frt 20 kr. megteremtett szintén növekedett ezen év folyamán a Widmann Füle tekepályánál elhelyezett perselyben begyűlt 11 frttal, továbbá a március 15-iki ünnepély alkalmából N. Györgyfalváról kapott 4 frt. és Goldschmidt vendégül által felajánlott 14 frt 40 kr. s a posta-takarék-pénztárba elhelyezett 55 frt. kamatjával 17 krral úgy, hogy az ma összesen 104 frt 14 krral áll. Az alapnak ezen öröndetes gyarapodása képessé tesz bennünket a jövőben arra, hogy a legújabb irodalmi termékeket megszerezjük és körünk tagjainak rendelkezésére bocsássuk.

Az egyleti lapok számát is gyarapítottuk 3-al, amennyiben a múlt évben járt 17 laphoz ezen évben még 3-at rendelünk meg. Ezen 20 lap közül political napilap 8, élezip 4, képes lap 3, heti lap 3 és folyóirat 2. Ezek a folyóiratok kivételével, melyek a könyvtárgyarapítására szolgálnak, most is, mint a megelőző években el voltak adva azoknak, akik értők legtöbbet adtak. A fent említettékhez járult még a „Pancsova és Vidéke” szerkesztősége által szívességből átengedett két temesvári és egy kolozsvári napilap is.

A tagok száma a 3-ik év végeig 225 volt, kik közül részint elhalálozás, részint el-távozás folytán kimaradt 56, a jelenlegi tag-szám tehát 169, kik közül 137 helybeli és 32 vidéki. E helyen emlíkezem meg azon sajnós körülményről is, hogy a választmány kénytelen volt az egyesület két tagját az alapszabályokban körvonalozott jogánál fogva el-távolítani.

A tisztikar és választmány működésére térve, csak annyit jelzek, hogy ezen évben 20 ülés tartott, melyekben a legnagyobb gondossággal intéztettek el az egyleti folyó-ügyek, s különösen éjünk munkásság fejtett ki, hogy az 1888-ik évi szeptember hó 30-án tartott rendkívüli közgyűlés határozmányainak előtétessék. S hogy ez talán nem mindenben sikerült, nem a választmány áldozatkész-ségén múlt. — Részlet vett a választmány ezen-kül képviselői a helybeli „Männer-Gesang-Verein” zászló-szentelési ünnepélyén, mely alkalommal Radosavljevics Dragutin alelnök úr verte be az egyesület nevében a küldött zászló szegyet egy aranyat ajándékozván az ünnepelő egyesületnek.

Az elmondottakból láthatja a mélyen tisztelt Közgyűlé, mit tett az egyesület szel-lemileg és anyagiag kiut és bent. Igazolva van ezekben az is, hogy a kezdet nehézsé-géin túl vagyunk, s most az eszmét feladni annyi volna, mint részt ütni hazafiságunkon, mert a változott egy szebb jövő biztosítá-sa, s minden lépés, melyet itt e vidéken a hazafiságnak, a magyar állameszmének szen-telünk, meghozza a maga gyümölcsét, s ha majd egykor itt is mindenki úgy érez mint mi: nem felekednek meg a szerepről, mely ennek keresztútvitelében nekünk is jutott.

Adja Isten, hogy egyesületünk éljen, virá-gozzék és csejái életében legyen szerencsés. Pancsován 1889 évi Január hó 20-án.

Dózsa Imre
egyesületi titkár.

Ungarische ethnographische Gesellschaft

Ein neuer wissenschaftlicher und kulturgeschichtlicher Verein tritt unter dem Titel „magyarországi néprajzi társaság“ nächstens in's Leben, um seine segensreiche Wirksamkeit unter dem Vorsitz von Hunfalvy Pál und der Mitwirkung des in dieser Hinsicht unermüdetlich forschenden und wirkenden Dr. Ant. Herrmann, dessen Thätigkeit bei uns wohl noch im besten Andenken blieb, im ganzen Vaterlande zu entfalten.

Über die Wichtigkeit eines solchen Vereines wollen wir keine Worte verlieren, überall, wo gebildete Menschen wohnen, wird es ja als Verdienst anerkannt und belobt, wenn die National-Eigenthümlichkeiten der Bevölkerung eines Staates der Nachwelt überliefert werden, bevor die alles nivellirende Kultur der Jetztzeit dieselben für immer beseitigt und so zu sagen vernichtet.

Der ethnographische Verein für Ungarn hat sich das Ziel gesteckt: die Eigenthümlichkeiten der Völker Ungarns, wie es einst war und jetzt ist zu studiren und dadurch zugleich die brüderliche Eintracht unserer selbst, auf Grundlage ihrer gegenseitigen Erkenntnis, als Kindern eines schönen Vaterlandes zu pflegen.

In den Kreis der Untersuchungen und Studien des Vereines gehören demnach ebenso der Ursprung und die Abstammung sowie Umwandlung der einzelnen vaterländischen Volksstämme, als ihre Entwicklung, Vermischung und deren gegenwärtiger Zustand und Beziehungen unter einander, ebenso der Volkscharakter und dessen anthropologischen Eigenthümlichkeiten wie alle Ausserungen des Volksgeistes und Volkslebens und deren Folgen.

Hierher gehören demnach die Überlieferungen und Sagen der Völker, ihre Aberglauben und Beschwörungen, Sitten und Gebräuche, Lebensweisen und Beschäftigungsarten, Bauarten sowie Einrichtungsbräuche, die Möbeln wie die Werkzeuge, Kleidungsweise sowie die gewöhnlichen Schmuckgegenstände, Volksmusik, Gesang und Tanz sowie Volkspoesie und Volksspiele, Volkstheater wie ihre Dialekte, Sprüche und Ausdrucksarten wie Sprichwörter, Volksmärchen und Zaubergeschichten, Volkslieder und Sagen u. s. w. sowie die körperlichen Verschiedenheiten und Eigenthümlichkeiten der Völker in unserem Vaterlande.

Der Verein wird nach Fach-Abtheilungen arbeiten. Die ethnographische Gesellschaft deren Nothwendigkeit und Nutzen unsere gebildeten Volksklassen gewiss anerkennen werden, wird Sonntags am 27. Jänner 1889. um 11 Uhr Vormittags in dem kleineren Sitzungssaale der Akademie im I. Stocke seine konstituierende Versammlung abhalten.

Anmeldungen hinsichtlich des Beitrittes als Mitglied sind an Dr. Professor A. Herrmann, Ofen, Attilagasse No 47. zu adressiren. —

Vöröskereszt egyeslet.

A magyar szent korona országai Vöröskereszt egyeslet pancsovai városi választmányának 1888. évi működése, vsyoni állapota és kezelése felett titkári évi jelentés.

A városi választmány tagjainak létszáma 1888. évi január hó 1-én volt és pedig: a) alapító 20 frnyi járulékkal 28, b) alapító 10 frnyi járulékkal 20, c) rendes tag évi 1 frttal 191, d) új tagok Fritsch Filópné, Hoffmann Keresztélyné és Merzics Mária választmányi tagok közreműködése mellett léptek be 19, össz. 258 lakhelyét változtatott, meghalt illetve kilépett 20, volt a létszám 1888. évi december 31-én 238.

A pénztár állását illetve a vagyon kezelését következő adatok tüntetik ki: 1887. évi december hó 31-én 1497 frt 12 kr., 1888. évi jövedelem 525 frt 84 kr. Összesen 2022 frt 96 kr. — Kiadott: a) a központi alapba 127 frt 21 kr., b) a pénztárból a vizkárosultak javára 50 frt, c) a helybeli szegények közt kiosztott 40 frt, d) a sebesült tanfolyam kiadásaira t. i. 100 drb „első segély” című zseb-könyv vételeért 31 frt 85 kr., e) kezelési költség, nyomtatványok, stb. 51 frt 15 kr., 300 frt 21 kr., marad 1722 frt 75 kr.

Ebből a központi alap jutaléka 169 frt 90 kr.

I.) Az egyeslet 1888. évi január hó 20-tól 1888. évi március hó végéig terjedt időben sebesült vívó, illetve ápoló tanfolyamot Dr. Lazarevics György egyleti orvos úr által a helybeli önkéntes tűzoltó egyeslet tagokkal tartottat. Nyilvános vizsgálat után 52 hallgató a sebesültek ápolására képesített, igazolvánnyal látottat el.

Intézkedések tettek arra nézve is, hogy haború esetén szállítható sebesült harcosoknak ingyenes ellátására magánosok vállalkozzanak.

II.) A múlt évi vizáradások által károsultak javára a választmány 1888. évi március hó 29-én 50 frttal szavazott s ezt a központi igazgatóságnak küldte el. Ezen kívül központi adomány gyűjtést rendezett, — ekkor befolyt 2219 frt 48 kr. Ebből a szomszédos ovcasai és borcsai községbelieknek 1000 frt lett felajánlva és pedig készpénzben 841 frt küldetett el, élelmi szerek 159 frttel vásároltattak. — A 17 ft 25 kr. nyomtatvány kiadások levonása után fennmaradt 1202 frt 23 kr. a pancsovai községelyre utalt vizkárosultak közt osztottat ki:

A könyvirodalmi gyűjtések körül különös tevékenységet fejtettek ki: Graff Erzsébet vál. elnökne és következő vál. tagok: Christian Antalné, Merzics Mária, Fritsch Filópné, Bachmann Antalné, Hoffmann Keresztélyné, Radda Adámné, Weifert Gisélla, Fischgrund Adolfiné, Gramberg Nándorné. Továbbá Csuresin és Stojanovics, Fischgrund A. és Márk keresk. czégek. Ezen kívül gyűjtöttek még Haiser József, Goldschmidt Lajos, Lippay Ferenc és Stefanovics Szvetozár urak vendéglőkben, — továbbá a „Banater Post” szerkesztősége, a pancsovai m. kir. állami főgymnasium tanári kara és ifjuság, — a pancsovai m. kir. állami elemi és polg. fi és leányiskola igazgatósága az ifjuság közt, a pancsovai izraelita négyelet, Dr. Grigorievics Miklós és társai, kik a Weifert-féle sörházban jótékony czélú táncmulatságot rendeztek és Abt Antal úr.

III.) Ő Felsége Erzsébet királyné neve napján, vagy is 1888. évi november hó 19-én az e tekintetben fennálló közgyűlési határozat alapján helybeli elagott szegények közt 40 frt az egyeslet pénztárából osztottat ki.

IV.) Végül felemlítendő, hogy a múlt évi január hó 28-án a választmány által az egyeslet vagyona és jövedelme szaporítása céljából jelmez táncmulatság rendeztetett, melynek tiszta jövedelme 300 frt 62 krt tett ki.

Ezen titkári évi jelentés a pancsovai városi választmányának folyó évi január hó

20-án délelőtt 11 órakor a városi nagy tanácssteremben tartott közgyűlésén tudomásul vétetett. — Mely közgyűlésen a számvizsgálók felolvasott jelentése alapján a választmányoknak a vagyon kezelésre nézve a felmentvény megadatott. Ugyanekkor az egyleti alapszabályok 12. §. értelmében a választmány kiegészített és tagokul Graf Erzsébet, Gramberg Nándorné, Merzics Mária, Radda Adámné, Péter Pálné, Stankovits Eufemia, Schieb Regina, Weifert Károlyné úrnők és Péter Pál úr újból megválasztottak. — Hasonlólag megválasztá a közgyűlés számvizsgálóknak az eddigi tagokat u. m. Messer Fülöp, Friedl Adolf, Graf János Pál és Radda Frigyes urakat és végül Christian Antal választmányi elnök úr indítványára Graf Erzsébet elnöknek, Mattanovich Adolf választmányi titkárnak és Szokolay Dániel pénztárosnak különösen a vizároltultak javára megindított könyvörödmény gyűjtések, valamint a begyűlt adományok kiosztása körüli tevékenységök elismeréseként jegyzőkönyvileg köszönetet nyilváníta.

Über Wissens- und Lerneswerthes in der Erziehung der Mädchen.

v. Prof. Dr. E. Reményi

(Schluss.)

Sowohl Freude, wie Schmerz verliert in der Musik ihren „leidenschaftlichen Charakter“, den sie im Naturzustande wohl meistens haben. Eben weil die Musik die Gefühle in Rhythmen ordnet und harmonisch verarbeitet, versöhnt sie uns mit denselben und stellt das Gleichgewicht in der Seele her.

Die Notwendigkeit der körperlichen Beschäftigung ist gleich gross, sowohl in sanitärer, wie in pädagogischer Hinsicht. Die angeregte Blutzirkulation hebt auch den Muth und die Thatkraft der Seele. Das freudige Bewusstsein einer wohlverrichteten körperlichen Arbeit erweckt andererseits das Vertrauen zu unseren Seelenkräften. Eine etwaige geistige Abspannung wird durch die gesunde Mattigkeit in Folge von Gymnastik, oder sonstiger körperlichen Arbeit vollends paralysirt.

Stellen wir uns auf den psychiatrischen Standpunkt, so finden wir, dass der Hang den Leidenschaften und der Sinnlichkeit nachzugeben desto grösser wird, je verweichlicher der Körper ist. Abhärtung und körperliche Arbeit müssen daher stets hervorragenden Platz einnehmen in den Prinzipien der weiblichen Erziehung. Dass der Haushalt den Mädchen hinreichende Gelegenheit bietet sich auch in Hinsicht auf ihre Zukunft nützlich zu beschäftigen und besonders ihre Hände und Füsse in gesund ermüdende Bewegung zu setzen, darf kaum erwähnt werden, aber deswegen soll auch die Erziehung dazu vorbereiten und mitwirken.

Die genaue Erfüllung dieses Programms ist natürlich vielfach von dem Stande, von den finanziellen Mitteln der betreffenden Schülerin abhängig. Mädchen aus wohlhabenden Familien sind selbstverständlich unabhängiger von häuslichen Arbeiten und verfügen demzufolge über mehr Zeit für ihre geistige Ausbildung. Andererseits soll man aber den Sinn zur vollkommenen Führung des Haushaltes auch in den vornehmsten Klassen schon frühe erwecken und entwickeln. Denn da naturgemäss nur ein Beruf für das weibliche Geschlecht existirt, nämlich die Mutter einer Familie, eine Hausfrau zu werden, so kann die weibliche Erziehung unter normalen Verhältnissen bei Arm und Reich nur dem Zwecke untergeordnet sein, dass das vollkommen gebildete Weib zugleich eine vollkommen Hausfrau werde. Sie soll nicht nur gebildet sein für sich, sondern auch eine stille, jedoch zähe Verbreiterin der Kultur werden, zunächst durch die Erziehung ihrer Kinder. Das Kapital, welches sie durch ihre eigene Erziehung gewann, trägt auf solche Weise die reichlichsten Zinsen. Die sich aufopfernde, liebende Mutter hilft ihren Kindern über die Anfangschwierigkeiten des Lesens und Schreibens hinweg. Bei Familien, wo die Mutter ihre gesammte Zeit den Interessen der Familie widmen kann, sollte der Lehrer die Kinder immer bis zu einem gewissen Grade schon vorbereitet in die Schule überführen. Und auch später, sowohl während der Elementarstudien, wie auch in der Mittelschule soll die Mutter Hand in Hand und in vollkommener Eintracht mit dem Leh-

rer, oder Professor zu Hause seine Stelle vertreten. Darunter wird nicht gemeint dass sie, um ihre Kinder zu kontrolliren, auch Algebra und Griechisch lernen soll, obwohl es nicht unter die Unmöglichkeiten gehöret, dass sie parallel mit ihren successiv heranwachsenden Kindern die Disziplinen des Untergymnasiums, das Latein unbegriffen sich aneigne. Die Hauptsache bleibt nur, dass sie ihre Kinder schon in dem zartesten Alter zur Gewissenhaftigkeit und Pflichttreue anhalte. Sie soll die Schulaufgaben ihrer Kinder, ob sie nun 6, oder 16 Jahre alt sind, unerbittlich kontrolliren, ihnen gar keine Festtage gestatten, ohne das Bewusstsein der möglichst vollkommen erfüllten Pflicht. Dadurch erspart die Mutter ihren Kindern, dass sie später durch die herbsten Erfahrungen im Leben erst zur Vernunft kommen. Durch Erweckung und Kräftigung des Pflichtgefühls giebt sie sowohl ihren Töchtern, wie Söhnen die dauerhafteste und brauchbarste Ausstattung, den im Kampfe des Lebens sichersten Harnisch. Religiosität und Patriotismus, wenn sie echt sein sollen, sind ja auch nur verschiedene Erscheinungen des Pflichtgefühls. Wo sie bloss Ausflüsse der Schwärmerei sind, haben sie weder Nutzen, noch Dauer.

Wer bürgt aber dafür, dass unsere Schülerin stets eine Hausfrau und zwar eine glückliche Hausfrau werden kann? Wie viele Fälle giebt es, wo sich keine, wenigstens keine annehmbare Partie für das Mädchen bietet! Es hat sie zum Beispiel die Natur sehr stiefmütterlich behandelt und ihr auch als Entschädigung keine Reichthümer, oder hervorragende Talente verliehen. In einem anderen Falle schwärmt das Herz des Mädchens für einen Mann den die Verhältnisse ihr nicht zum Gatten bestimmen. Kurz und gut sie ist ein altes Fräulein geblieben oder sie und ihre Familie wollen die Wahl eines Gatten auf eine passendere Gelegenheit verschieben und sie wird so eine alte Jungfrau. Soll sie nun ihrer Familie zur Last fallen und zum Gegenstand des Verdrosses werden, wenn ausser ihr die noch rüstige Mutter, oder die anderen Schwestern die häusliche Wirtschaft vollkommen versehen können?

Soll sie um sich dieses kränkenden und beschämenden Gefühls zu erwehren in den Dienst bei der Eisenbahn, oder bei Post- u. Telegrafwesen treten und sich den vielen verborgenen, aber desto empfindlicheren Krankheiten aussetzen, die sie im gemeinschaftlichen Dienste mit oft rohen Männern unbedingt ertragen muss? Soll sie ihre jugendliche Lebenskraft in kleinlichen Handarbeiten vergeuden um für ihr mühseliges Werk, welches sie meistens obendrein noch mit Kurzsichtigkeit bezahlen muss, sich einige Heller zu verdienen?

Leider sind die gegenwärtigen sozialen Verhältnisse noch immer derartig, dass das arme Mädchen im Falle ihrer Ehelosigkeit diese gesammten Uebel auf ihre zarten Schultern laden muss. Die Mädchen aber, welche eine ergiebige Erziehung genossen; können sich schon auf eine vortheilhaftere Weise ihre Existenz sichern. Sie haben ja mehr, oder minder, aber immer entschiedene Anlagen für Sprachen und Musik. In ihrer Erziehung soll daher gesorgt sein, dass sie in den 3 Welt Sprachen, nämlich in deutschen, französischen und englischen, sowie auch in der Musik eines gründlichen Unterrichts theilhaftig werden. Was die Musik anbelangt ist das Klavier selbstverständlich am dankbarsten, da es überall kultivirt wird und auch das passendste Instrument für Damen ist. Es giebt keinen Flecken auf dem Erdenrund, wenn auch nur mit den geringsten Keimen europäischer Kultur, wo der oben erwähnte Bildungsschatz nicht nutzbringend werthbar wäre. Sei das Mädchen eine Gouvernante in einer vornehmen Familie, oder gäbe sie unabhängig Stunden aus Sprachen und Musik, ihre Beschäftigung ist stets eine nutzbringendere, und ihre Weiblichkeit schonendere, als jede andere sich den Mädchen gegenwärtig bietende Berufsbeschäftigung. Einzig das Amt der Lehrerinnen kommt diesem, von uns empfohlenen Beruf nahe, jedoch ist es mit weit grösserer Plage und Verantwortlichkeit verbunden und auch in Folge der Ueberproduktion schwer zugänglich.

Videki élet. — Umgebung.

Tekintetes Szerkesztő úr!
Ismerve szerkesztő urnak a csángó-ma-

gyarok iránti érdeklődését, hisszük, hogy azon kérelmünknek, melyben alábbi soroknak beces lapjában leendő közzétételét ohajtjuk, helyt fog adni.

Ö méltósága, megyénk főispánja atyai gondoskodásának folyamánya volt, hogy a múlt évi árvíz által oly érzékenyen sújtott községünk in ezöi, a „Jó sziv“ egyesületöl, pllanatnyi szükségleteiknek fedezésére 1000 frt o. é. adományt nyertek.

Gróf Bethlen Miklós főszolgabíró és helyhatósági biztos ur, Főispán ur Ö méltósága által bizalmi férfi gyanánt kirendelt Zsák Godfréd homolietzi r. k. plébános közreműködésével, az előjáróság meghallgatásával megállapított arányban, mai napon osztatta ki, a már kiutalványozott összeget.

Nem szólv a segélyben részesült inségesek örök haláljáról, kedves kötelességünknek tartjuk, Főispán ur Ö méltóságának ugy mint szeretett főszolgabíránk és Zsák Godfréd plébános urnak ez uton is legnagyobb köszönetünket kifejezni.

Szerkesztő Urnak

Székelykőven 1889. január hó 17-én.

K i s s,

jegyző.

Gáspár István,

bíró.

Homolitz, 23. Jänner 1889. (Csángó-Unterstützung). — Sr. Hochgeboren Herr Obergesann Josef v. Hertelendy erhielt vom Grafen Andreas Csekovic als Präses des Torontaler Ausschusses vom „Jó sziv“ Vereine die Verständigung, dass der Präses dieses Vereines infolge Bitte des politischen Lokal-Kommissärs Grafen Nikolaus Bethlen demselben 1000 fl. ö. W. zu dem Zwecke angewiesen habe, die Summe unter den Csángo der Ansiedlungsgemeinden in der untern Donaugegend nach bester Einsicht zu vertheilen. Zur Hilleleistung bei der Vertheilung wurde im Namen des „Jó sziv“ Vereines der r. k. Pfarrer in Homoliet Herr Gottfried Zsák betraut. Am 15. dmts haben beide Herren ihre Mission angetreten und am 17. beendet. Nachdem die Csángo in Sándoregház und Hertelendyfalva im günstigeren Verhältnissen stehen, so wurde bloss auf die Csángo in Székely-Keve Bedacht genommen. Auch ist in dieser Gemeinde das Eieud, trotzdem dieselbe im abgelaufenen Jahre keine Arnte hatte, nicht derart, wie es „Egyetértés“ unlängst schilderte. Graf Bethlen und Pfarrer Zsák haben sich bei Zusammenstellung der Unterstützungsbedürftigen die persönliche Überzeugung verchafft, dass der grösste Theil der Bewohner einen ziemlich guten Hornviehstand besitzen, wovon sie in der äussersten Noth sich Lebensmittel zu verschaffen im Stande sind. Endlich arbeitet Alles, was nur gesund und arbeitsfähig ist am Donaudamm, wo sie täglich wenigstens so viel verdienen, was sie zum täglichen Unterhalt benötigen. Es geschah demnach die Vertheilung so gewissenhaft, dass nur jene Csángo Unterstützung erhielten, deren thatsächliche Noth durch die dortige Gemeindevorsteherung bekräftigt wurde.

Auch der Gesundheitszustand ist nicht so ungunstig, wie ihn „Egyetértés“ so haarsträubend schilderte. Von einem Hungertyphus ist keine Spur und dass ein ganz normaler Gesundheitszustand unter den Csángo herrscht ist ein Beweis, dass innerhalb der letzten 14 Tage in Székely-Keve nur 5 Personen gestorben sind. Die von Dr. Major Anton herausgegebene Broschüre, welche den Gesundheitszustand der Csángo mit dieser Fach- und Sachkenntnis behandelt, spricht deutlich genug für unsere Behauptungen. Der Verfasser dieser Abhandlung hat bis zum Monate Juni 1888. als Primararzt in den Ansiedlungsgemeinden gewirkt und als solcher die Amalgamirung der Csángo genau beobachtet und konstatiert, dass die Zahl der Geburten im Verhältnisse zu den Todenfällen bis zum Jahre 1888. sich stets steigerte. Nur eine Krankheit, die bisher in Ungarn nicht gewesen, haben uns die Csángo gebracht, die sogenannte Pellagra. Diese Krankheit soll nach einem Schreiben des Dr. Major nur in Rumänien, Bukovina und in der Lombardei, wo die Leute viel Málé oder Polenta essen, zu finden sein. Dieselbe ist aber, seitdem unsere Csángo sich eine andere Lebensweise angeeignet, erloschen. So, und nicht anders stehen die Dinge in Székely-Keve.

Homolitz. — Unsere Gemeindevorsteherung ist, wie immer, auch diesmal durch den Pancsovaer Oberstulrichter in grösster Ruhe und Ordnung durchgeführt worden. Die Be-

völkering hält an dem Usus mit einer Zähigkeit fest, dass jedesmal in der ein n Periode ein Deutscher, in der andern unbedingt ein Serbe als Richter an der Spitze zu stehen hat. Mit diesem gegenseitigen Einverständnis ist nun für diese dreijährige Richterdauer Kosa Mihlyev zum Richter, Michael Gopp zum Vice Richter, Johann Hadavsek zum Waisevaer und Arsa Jovanov zum Kassier gewählt worden.

Helyi hírek. — Lokalneuigkeiten.

Neuer Klostervorstand. Se. Hochwürden der neue Igumen Josziv Jorgovic trat Donnerstags Nachmittags in seinem neuen Aufenthaltsorte zu Voliovec ein und hat die Leitung des Klosters bereits übernommen.

Wahlen. Die am vergangenen Sonntag abgehaltene Generalversammlung des „Társaskör“ wählte für das gegenwärtige Vereinsjahr folgende zu Funktionären. Unter dem Alterspräsidium des Oberstrichters Gustav, vizelely wurde zur Wahl des Bureau geschritten. Gewählt wurden mit Akklamation zum Präses abermals Anton Herglotz, zum Vicepräses Dragutin Rodosavlyevics. Zum Direktor Em. Martin, zum Vizelektor Stefan Fa, zum Anwalt Moriz Kiss, zum Kassier Dominik Zsidó, zum ersten Sekretär Em. Dóza, zum zweiten Sekretär Josef Juhász, zum Bibliothekar Eduard Szalavary. In den Ausschuss: Ant. Christian, Fil. Fritsch, Mart. Schieb, Friedr. Radda, Emil Szojka, Greg. Roth, Fr. Málnási, Fil. Messer, I. P. v. Graf. Mich. Simonyi, Dr. Kolom. Topitzer, Mich. Láng, Lud. Faragó, Peter Korsós, Fr. Schlemmer, Dr. Zach. Vizoly. Zu Ersatzmitgliedern: Gustav v. Vizelely, Gaspar Szefcsik, Albert Theil, Adolf Scsitinsky. — Gelegentlich der Generalversammlung des landwirtschaftlichen Vereines für das Komitat Torontal, wurden zu Mitgliedern für den Pancsovaer Bezirk: Ernest v. Daniel, Paul v. Péter und Ig. Szabadkay gewählt.

Danksagung. Die Direktion unseres k. Staats-Obergymnasiums spricht Herrn Athan. Krancsevics für die Spende einer schönen grossen Muschelschale für das naturhist. Kabinet im Namen der Anstalt ihren Dank aus.

Generalversammlung. Der „Pancsovai m. Dalkör“ hält seine diesjährige Generalversammlung am 2. d. Monats 11 Uhr Vormittag im kl. Magistratssaale. — Die Pancsovaer Filiale des allgem. oester.-ungarischen Beamtenvereines versammelt sich am 11 Feber 11 Uhr Vormittag im grossen Magistratsaale um ihre diesjährige Generalversammlung abzuhalten.

Liedertafel mit Tanzkränzchen. Wie uns von befreundeter Seite mitgetheilt wird, veranstaltet der evang. Kirchengesangsverein A. C. seine diesjährige Liedertafel am 16. Feber im „Rothien Hause“. Wir hoffen, dass diesem strebsamen Vereine alle seine Bemühungen durch einen durchschlagenden Erfolg belohnt werden mögen.

Idusfeier. Die Generalversammlung des Tarsaskör nahm den Antrag des Gerichts-Präsidenten und Vereinsvorstandes die 15. Märzfeier auch heuer in solener Weise zu begehen, unter allgemeinen Beifallsbezeugungen an. Mit den weitem Vorarbeiten wurde der neue Ausschuss betraut.

Assentirung. In unserer Stadt findet die Assentirung am 8. 9. 10. 11. 12. 13. und 15. April statt. Zur selben haben sich 1140 Stellungspflichtige zu stellen. Civilkommissär ist der Komitats-Obernotar Paul v. Daniel.

Ausschank von Getränken. Das Finanzministerium hat im Vereine mit dem Innerministerium einen Erlass ergehen lassen, demzufolge der Verkauf von Getränken von 1. Feber l. Jahres angefangen nur auf Vorweisung einer von der k. Finanzdirektion erhaltenen Lizenz erlaubt ist, wofür die vorgeschriebene Getränkschanksteuer zu entrichten ist.

Für Seidenraupenzüchter. Die Interessenten werden aufmerksam gemacht, dass der Termin bezüglich Übernahme von unentgeltlichen Saameneiern mit 31. d. M. abläuft.

Für Handels- und Geschäftsleute. Die hiesigen Einwohner werden aufmerksam gemacht, dass sie verpflichtet sind auf Aufforderung der bei den Schichtbäumen postirten Maubeinnehmer gelegentlich der Ein- und Ausfuhr mit den Wägen stehen zu bleiben und diese untersuchen zu lassen, eventuell das Getreide ihnen anzumelden, ansonsten

gegen sie die strengsten Strafen in Anwendung gebracht werden.

Unterhaltung. Das Concert, welches der hiesige izr. „wohlthätige Frauenverein“ heute abend im „Trompeter“ veranstaltet, verspricht ein sehr besuchtes zu werden.

Masernepidemie. Auf Antrag des städt. Arztes wurde beschlossen, wegen der grassirenden Mase epidie die Kleinkinderschulen wie die I. und II. Kl. der Volksschulen der Stadt bis auf weiteres zu sperren.

Todesfall. Rajics Erika Wittve des gewesenen Reagens-Prozessors an der hiesigen gewesenen Realchule ist gestern gestorben.

Berichtigung. In der Rubrik „Neuigkeiten“ brachten wir, dass im „Trompeter“ ein Escomptegeschäft errichtet wurde. Dies soll richtig gestellt „Hypotheken-Darlehen und Bankgeschäft.“ heissen.

Vegyes hírek. — Mannigfaltiges.

A bécsi régi városház nagy termé, melyben századokon át tanácskoztak a város atyjái, most hangversenyek színhelyéül használták fel. — **Washingtonban** felállították állami költségén Marguette jezsuita hittérítő mellszobrát, ki negyven esztendeig fáradozott az indiánok megtérítésén. Ő volt az, ki a Mississipi folyomát felfedezte és annak behajózására vállalkozott. — **Morska Ima asszony** az egykor ünnepeit opera — énekesnő, a „horvát csalogány“, hirtelen elhunyt Münchenben 54 éves korában. Halála annyira megrendítette leányát, hogy az megmérgezte magát. — **Aumale herceg** megkapta az engedélyt, hogy visszatérhessen Franciaországba, a tudománykedvelő ősz herceget nem igen tartják veszélyesnek. — **Az angol kir. csillagászati társulat** a legnagyobb kitüntetést, a nagy aranyérmét, odaítélte a magyar eredetű Lóvy Móricz, pécsi csillagásznak. — **Kallabár Ferdinánd,** Zalaegerszeg város alpolgármestere, agyonlőtte magát, mert nagymérvű sikkeskedés elkövetése bizonnyal nemreg rája. — **Afortó tavak** a mult heten oly keményen befagyott, hogy kocsival is átjárhatók rajta. — **Az anglikán egyház** szédőrabolását illetőleg mutatja al egújabb statisztika azt, hogy Angliában már nem kevesebb mint 250 különböző szektá van. — **Egy amerikai társaság** tavaszkor Európába jön, hogy velőcsepden járja be az 4-veljgót. — **Chinában** dhányeg pusztit a Dangtese völgyében, hol tavál a nagy árvizek n gsemisítették a termést; most másfél millió ember küzd a végső nyomorral.

A közönség figyelmébe.

A szegedi m. k. p. ü. igazgatóság a következő sorok közlésére kér fel bennünket, melyeknek közönségünk érdekében szivesen helyet adunk:

110 szám
III. 1889.

Tisztelettel felkérjük a tekintetes szerkesztőség miszerint a közönség érdekében alábbi közleményt becses lapjában felvenni sziveskedjék. A szegedi kir. pénzügyigazgatóság által úgy az italmérséssel foglalkozó egyének, valamint a regale tulajdonosok és bérlek jogaiknak érvényesítése végett saját érdekükben figyelmeztetnek a budapesti közlöny hivatalos lap 13-ik számában a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium által közzétett, és valamennyi városi és községi előjárásokkal betekinthető hirdetmény tartalmazására különösen pedig az abban kitűzött határidőre, nehogy annak elmulasztásával önmaguknak joghátrányt okozanak.

M. kir. p. ügyi igazgatóság
Szeged 1889. január hó 17-én.
Fináczy.

Irodalom. — Literatúra.

Egyetemes Közoktatásügyi Szemle a neve azon jeles vállalatnak, melynek prospektusáról már hetek előtt bővebben meg emlékeztünk, s melynek 1-ös száma Dr. Jancsó Benedek kitűnő vezetése alatt e hó 15-kén megjelent. A Lampel Robert nyomdájából kikerült minden tekintetben cinos díszet címlejján az ország kiváló pedagógusai, vannak munkatársak gyanánt felsorolva. Az irányításban a szerző hű képét adja mindannak, és mit jóra való vállalat a tanügy terén elért, javítani óhajt. A többi czikek: A tulterhelésről, (Sebestény K) Középsik. neve létszám elintézetlen kérdései (Kuncz E) A tanárképzésről (Dr. Öreg J.) nem különben a miscellaneák mint meg anyi szakavatott tollra vallanak.

Nem lehet czélünk e jeles szaktalpnak reklámot csinálni, hiszen a szerkesztő neve sokkaltá jobb hangzás, sem hogy ilyesmiről részorolva, hanem e helyett csak azt óhajtjuk: vajha minden tanfő az azon örömmel vette volna az 1. számát, mint a minő élvezettel olvasatak.

A lap előfizetési ára legczélszerűbben postautalványnyal küldhető be az alíróit könyvkiosztóhivatalhoz (Andrássy-ut 21. szám.) Minden a lap anyagi szétküldései ügyeire vonatkozó dolgok ugyanoda czimezendők. A lap szellemi részére vonatkozó levelek, küldemények a szerkesztő nevére és lakására (Vár, Szentháromság-tér 7. szám H. emelet) czimezendők.

Das Garten-Etablissement von Wilhelm Mühle in Tamesvár versandt eben sein Haupt-Verzeichniss pro 1889. Wer das vorjährige Verzeichniss gelesen hat muss mit Vergnügen eingestehen, dass dieses grossartige Unternehmen, das seit vielen Jahren bereits im In- und Auslande bestens bekannt ist, auch heuer seinen Kunden viel Vorzügliches und Schönes zu billigen Preisen, bei der allbekanntesten Solidität seiner Produkte anbietet und auf dem Wege zu seiner Vervollkommnung abermals fortgeschritten ist.

Es ist eben eine der grossen Unternehmungen die unseren Vaterlande zur Zierde gereichen und im Stande jede Konkurrenz, selbst mit den grössten Etablissements des Auslandes mit allen Ehren zu bestehen, wie es auch die vielen Preise und Auszeichnungen beweisen, die Herr W. Mühle nach Verdienst so zahlreich überall zu Theil geworden.

Wir können daher auch aus voller Überzeugung Herrn W. Mühles Etablissement jedem Freunde der Gärtnerei und der Blumen auf das Beste empfehlen und wünschen jenem auch für die Zukunft die grösstmögliche Ausbreitung seines Kundenkreises zu seinem Vortheil und zur Ehre der vaterländischen Gärtnerei und Blumenzucht.

Das Haupt-Preis-Verzeichniss Herr W. Mühles ist auf Verlangen von ihm selbst zu beziehen.

Nyil tér. — Offener Sprechsaal.^{*)}

T. Szerkesztő úr!

Igen becses lapja 3-ik számában közölt, a szarcsorai bíró választás alkalmával történt állítólag, átkölen ordítást elzárást stb. stb. nem a jelöltek kijelölése okozta. Egész más okot kell ott keresni, a nép jogos elkeseredése és elnyomott fájdalom utat tört magának, mert évek óta vérző szívvel látták, hogy pusztul a község, pusztulnak a lakosok, az egykor virágzó községnek öröndet gazdag község. Ma a tönk szélén több ezer hold birtok mellett, még azon szék a hol a bíró ül is, bíróság le van foglalva, hol a községnek szót emberei a szó teljes értelmében egy bandavál alakultak és a községet tönkre tették. Hallatlan és pártatlan korruptio, morális és fináncziális tönk, anarchia és sötét bünök hona ezen község.

A nép bizik Szabadkay jegyzőbe, hogy megmenti a községet. Imerjük Szabadkai szaklépzettségét erejét, lazaságát és buzgalomát láttuk, hogy nagy és nemes dolgokat képes keresztül vinni de hogy Szarcsoravát meg mentheti, nem hiszük. Már késő lesz. Nem akarjuk egyenként felsorolni azon hallatlan dolgokat a melyek a községben történtek, de nem is lehet mert arra szük e lap tere, de legközelebb, mutatdól néhány példányt eladunk, melyeket a most kiküldött községi vizsgáló bizottság egyik tekintélyes tagja be fog mutatni a közönségnek.

Itt tehát nem ökteken ordítás utelzárás, bujtogatásról van szó a hol a község egy szolván egy hangulig. „Tadicsot“ bírónak kiáltja ki. Jé volna soknak vissza emlékező tehetséggel bírti és vissza emlékezni azon körülményre a mikor a szodás ügyek fejhez repültek és ma már az említett életveszélyes szodaviz-ügy-repülést a potya bor ivás és dorbézolás ki egyenlített — Ez a becstellet???

Igazság.
^{*)} F. rovat alatt közöltékért a szerkesztőség nem felelős. — Für das unter dieser Rubrik Erscheinende übernimmt die Redaktion keine Verantwortung.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. VIZOLY Z.

Hirdetések. — Inserate.

1674 szám
árva sz. 888.

Hirdetmény.

Pancsova város összesített gyámpentzárából 100 frttól 5000 frtig terjedő kölcsönök 8% kamat és 5% többe törlesztés mellett e városban fekvő ingatlanúságokra, azok értékének egyharmaderejéig kiadandók.

Kelt Pancsova ht. város árvaszékének 1888. évi deczember hó 29-én tartott üléséből.

Mattanovich Adolf
632. 3-3. elnök.

ASTHMA heile ich gründl. Linderung auch bei hohem Alter d. Patienten. Beschreibung des Leidens und Angabe, ob Füsse kalt, an P. Weidhaas, Dresden, Reissigerstr. 42 I, gegenüber dem Kgl. Polizeibureau.

BRUSTLEIDEN

Jeder Art, auch schwerste Fälle, können durch meine an eig. Körper erprobte Kur radikal geheilt werden, das beweisen meine sich stetig mehrenden glänzenden, behördlich geprüften Erfolg. Beschreibung des Leidens und Angabe, ob Füsse kalt, an P. Weidhaas, Dresden Reissigerstrasse 42, I.
597-26-7

eszközöltetik a magyar birodalom terén,

Sok szakférfi és gazdasági intézetek által kitűnőnek talált

AMERIKAI, EXCELSIOR KUKORICZA-MORZSOLÓ.

Az Amerikában feltalált, tett teljesen vasból való tett kézi gép, melynek gramm, mely egy erős mellékelt profil szerint, a megerősített és így igen. Egy óra alatt könnyen lekoriczát teljesen leforgásánál minden egyes dába, a kocsán pedig E belföldi gyártmány, minőségere, valamint megve a külföldivel teljesen

kiválóan elmesén szerkesztés pedig belföldön készsulya csupán 5 kiló-láda felső oldalán — a hozzátartozó két csavarral könnyen kezelhető. het 2—3 hektoliter kufejteni! A gyors forgatyu kukoricza szem a lánommagától félrehull. szerkezetére, az anyag lépő munkaképessége néz egy és ugyanaz!

Mivel azonban a kézi kukoricza-morzsolókat a szegényebb osztályra nézve a mérsékelt araknál fogva hozzá férhetőkké ohajtjuk tenni, a külföldi, a magas vám és a jóval magasabb szállítási árak miatt, a belföldi kukoricza-morzsolókkal nem versenyezhetnek.

Ezek az alább nevezett gégek nál

656-6-1

darabonkint 4 o. é. frtért

kaphatók, hol egyuttal egyes morzsoló-gép részletek is vásárolhatók igen jutányos áron.

Ismételárusítóknak megfelelő árelengedés biztosítottak.

Kapható: Pancsován Theodorovics Lázárnál

Grassely Ottvay	Szegeden.	Gartgruber M.	N. Kikindán.
Ohrmann Kálmán	Szabadkán.	Schnier Urban	Eszegen.
Todeszchi Joh. fiai.)	Temesvárt.	Leitner Alojs	Varasdon.
Keresztély Kubitsék)		Horm Spärger	Oravitán.
Andrényi Cár. és fiai	Aradon.	Joanovics A. D.	Zimonyban.
Sitto C. L.	Ujvidéken.	Antal Atbach	Felétréplomon.
Gm. Scherter	Verscezen.	Eckhardt M. és társa	Lugoson.
Kristoffy Ferencz	Makón.	Bayer I. F.	N. Szt. Mikloson.
Stark Ad.	B. Csabán.	Molnar Gyula	Lippán.
Danu Jul.	N. Becksereken.	Haller M. és Em.	
Hildenstat Ferencz	Baján.	Deutsch	Karásbesen.
Heindlhofer Rol.	Zomborban.	Nicolovich N.	Orsován.

RIDELI FERENCZ kereskedelmi ügynök által Megy es en, behozva.

Rendelési intézet A Massage és svédgyógyódmódszámára.

Mivel a massage a modern gyógyászatban nélkülözhetetlen, de avatatlan kezekben csak kárt okoz, — elhatároztam magamat e móddal tüzetesebben foglalkozni és itt helyben a massage és svéd gyógyódmódszámára külön rendelő intézetet nyitni. Kiváló figyelemmel voltam az idült rheumatismus, idegbántalmak, ideggyengeség, a hátgerincz és tagok meggörbülésével járó, nemkülömben az emésztési bajok (állandó dugulás) és a nőibetegségek ellen. Rendelés naponta 2—4 óráig d. után. Díjazás megegyezés folytán.

Pancsova 1889. január hóban 615-2-3 Dr. ALFÖLDI J.

Meghívó

az „oszt. magy. monarchia I. általános tisztviselő egylete pancsovai takarékos és előlegtársulati“

szövetkezetének

f. é. február hó 10-én délelőtt 11 órakor a városház kis tanácstermében tartandó

X. rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az 1888-ik évi zárjelentés.
2. A felülvizsgáló bizottság jelentése.
3. Határozás a fenti jelentések felett.
4. A tiszta nyereség felosztása.
5. A részvénybetétek maximumának meghatározása.
6. Az előleg után fizetendő kamatláb meghatározása.
7. Pótválasztások.

Ha ezen közgyűlés határozatképtelen volna, akkor az, a következő f. é. február hó 17. délelőtt 11 órakor fog megtartatni.

Pancsován, 1889. évi január hó 24.

FRITSCH
titkár.

666.

WEISS KÁROLY
titkár.

1672
1888.

Árverési hirdetmény.

Littahorszky Emilia pancsovai lakos, végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 315 fl. tőke követelés és ennek 1888-ig január hó 30 napjától járó 6% kamataival 27 f. t. 90 kr. perbelei 10 f. t. 30 kr. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 15 f. t. 50 kr. és a még felmerülő költségnek kielégítése végett, az 1881 LX. tez. 144 §. alapján és a 146 és 145 §. értelmében a károlyfalvi kir. járásbírósg területén lévő, Károlyfalva községben fekvő s a telekkönyvben I kötet 164 számú lapon Ivanicza Stefan házközösség tulajdonul felvett következő ingatlanra és pedig: (I) a 245 számú ház és 684 □ l. ház helyre 280 f. t. besértékben és ezenel megállapított kikáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartása határidőül 1889 évi február hó 5. napjának délelőtti kilencz (9) órája ezen kir. járásbírósg telekkönyvi irodájában tüzetik ki.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok 10% készpénzben, vagy az 1881 X. tez. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és 1881 november hó elsején 3333 szám alatt kelt magyar kir. igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban kiküldött kezéhez letenni; avagy az 1881 LX. tez. 170-dik §. értelmében a bánatpénznek a bírósnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért kelt egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt minden egyes vételrészlet után az árverés napjától számított 6 százalékos kamatokkal együtt az 1881 évi szeptember hó 6-dikü 39 és 157 F. m. sz. alatt kelt rendeletben előírt módon a fehértéplomi adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásáról egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírósnál mint telekkönyvi hatóságnál és Károlyfalva községi előjáróságnál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fenti telekjegyzőkönyvben feljegyezve ezen árverési hirdetmény egy példánya a járásbírósi hirdetményi táblájára kifüggesztetve, továbbá kifüggesztés végett az árverési feltételek pedig megtekinthetők végett egy-egy példányban Károlyfalva községi előjáróságának, nemkülömben ezen árverési hirdetmény egy-egy példánya Nikolinéz és Alibunár szomszédos községekben a helybeli szokás, szériat azonnali közlés végett a nevezett községek előjáróságaihoz megküldetni rendeltetik.

Ezen árverési, hirdetmény az egyidejűleg megállapított árverési feltételekkel együtt az 1881 évi LX. t. cz. 153 §. a. intézkedéséhez képest a keresetre hozott első végzésre előírt szabályok szerint Dr. Radda Ignác pancsovai felperesi ügyvédnek, Ivanicza István-féle 245. sz. h. újfalvi házközösségnek B. Ujfalván 3. Ivanicza Péternek 4. Ivanica Mária-nak Károlyfalván 5. a temesbega-völgyi vízszabályozási társulatnak 6. Bezenits F. V. czégnak Budapesten V. külső váciútcza 56. sz. a. T. J. Heim Johann és fia czégnak Pancsován 8 a temesvári m. k. adófelügyelőségnek kézbesíteni, továbbá 9. Károlyfalva község előjáróságának, mint a hol az elárverezendő ingatlan fekszik. 10. Alibunár és Nicolincz szomszédos községek előjáróságainak megküldetni rendeltetik.

Kelt Károlyfalván a kir. járásbírósg telekkönyvi osztályánál 1888 október 26-dik napján.

Moldován

kir. Jbró.

Lizitation von Immobilien der Hauskomunion Ivanicza Stefan et Consorten am 5-ten Feber 1. J. Q. Uhr Vormittag im Grundbuchsamte des k. Bezirksgerichtes in Károlyfalva. 659.

P SERHOFER J.-féle

gyógyszertár Bécsben.

I. Singerstrasse 15. szám, „zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacsok, ezelőtt **egyetemes labdacso**k neve alatt: ez előzőleg betegség, melyben a labdacsok csodás hatást értek el. A legmagasabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmazott, ezen labdacsok számtalanszor és a legrovidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek. 1 doboz ára 15 darab pillával 21 kr. 1 tekeres 6 dobozzal 1 ft 5 kr. Bérmentelen utánvétel való küldés mellett 1 ft. 10 kr. A pénz előleges beküldése mellett ára bérmentes megküldéssel: 1 tekeres labdacso 1 ft 25 kr. 2 tekeres 2 ft 30 kr. 3 tekeres 3 ft 35 kr. 4 tekeres 4 ft 40 kr. 5 tekeres 5 ft 20 kr. 10 tekeres 9 ft 20 kr. Egy tekeresnél kevesebbet nem lehet küldeni.

Válódinak csak azon labdacso tekintendők, melyek utalványá Pserhofer J. névaláírásával van ellátva, s melyek a dobozok tetején ugyanazon névaláírást viselik veres nyomásban.

Számtalan levél érkezett, melyek írói hálat mondanak a labdacsokat, melyeknek a legkülönbözőbb és legsúlyosabb betegségekben egészségük helyreállítását köszönik. A ki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja azokat.

A számtalan közszóiratok közül ideemlékelve közlünk néhányat:

Schlierbach, 1888. febr. 17.

Tekintetes ur! Alóírott tisztelettel kérem az ön valóban arondkívül hasznos és kitűnő vértisztító-labdacsóból ismét két tekereset megküldeni. Mely tisztelettel

NEUREITER IGN., gyakorló orvos.

Hrasche, Flódnik mellett, 1887. szept. 12.

Tekintetes ur! Valóban az isten szent akarata volt, hogy az ön labdacsoi kezeimhez jutottak, s jelenleg megírom önnek azok eredményét: gyermekágban meghaltam egy anyyra, hogy dolgaim már nem voltak képes vezetni s ezóta már bizonyára rég meghaltam volna, ha az ön csodálatra méltó labdacsoi meg nem mentenek. Az isten áldja meg önt ezerszeresen érte. Hiszem hogy az ön labdacsoi tökéletesen ki fogják gyógyítani mint a hogy másokat is meggyógyítottak

KNIFIC TEREZIA.

Mitternensdorf, 1886. január 10.

Kirschdorf mellett, Felső Ausztria.

Tekintetes ur! Szíveskedjék kérem részemre az ön kitűnő vértisztító-labdacsóból posta útján egy dobozzal megküldeni. Nem mutatnám el, hogy ezen kitűnő labdacso értéket illetőleg legmegelőbb elismerésemet ki ne fejezem, s mindennél is hol csak alkalom fog nyílni a legelőbbegyen fogom azt a szenvedőnek ajánlani. Jelen közönet nyilvánításomat illetőleg pedig felhatalmazom önt annak nyilvánítására. Mely tisztelettel

KASTNER TEREZIA.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-féle évek óta legújszerűbb szerek van elismerve mindenemü fagybajok és idült sebek stb. ellen. 1 tégely 40 kr. bérmentes küldéssel 65 kr.

Keskeny utifü-nedv, a hurut rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 palack 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, legjobb szer minden köszvényes és csúszos baj ellen a tagszagát, csípőbaj, fülzsgatás stb. ellen. Ára 1-20 kr.

Por lábizzadás ellen, Egy doboz 50 kr. bérmentes megküldéssel 75 kr.

Golyva-balzsam, legmegbízhatóbb székörös nyak ellen. 1 tégely 40 kr. bérmentes küldéssel 65 kr.

Egyetemes tisztó-só, BULLRICH A. W.-féle. Kitűnő házaszer megzavart emésztés minden kórtüneteknél u. m. fejfájás, szédülés, gyomor-görcs, gyomorfáj, aranyér, dugulás stb. ellen 1 csomag ára 1 ft.

Az itt elősorolt készítményeken kívül, valamennyi az osztrák és magyar lapokban hirdettet bel- és külföldi gyógyászati különlegesség készleten tartatik, s minden esetleg raktáron nem levő czikk kívánatra pontosan s legújításokban beszereszetik.

Postai küldemények az összeg beküldése nagyobb megrendeléseknél utánvétel mellett és a leggyorsabban eszközödtetnek. — A pénz előleges beküldése mellett (legcélzzerűbben postautalvány mellett) a viteldj sokkal kevesebbe kerül, mint az utánvétel mellett való küldésnél.

Bécsújhely, 1887. december 9.

Tekintetes ur! Legfőbb köszönetemet fejezem ki önnek 60 éves nagynevem nevében. Öt évig szenvedett idült gyomorhurut s vizkórban. Az élet már csak kín volt rá néve s valóban egészen le is mondott az életéről. — Véletlenül valahogy az ön kitűnő vértisztító-labdacsóból egy dobozzal jutottak kezeimhez s annak huzamosabb időig való használata után teljesen felgyógyultam.

Mely tisztelettel WEINZETTEL JOZEFA.

Gotschdorf, 1886. október 8.

Kohlbach mellett, Osztrák-Szilézia.

Tekintetes ur! Tisztelettel felkérem önt, szíveskednék az ön egyetemes vértisztító-labdacsóból egy 6 dobozból álló tekereset megküldeni. Egyedül csak az ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy gyomorajomtól, mely öt éven át gyötört, megszabadultam. — Nem is fog nálam ezen labdacso sokára hiányozni, s tekintetességnek pedig ezennel a legelőbbegyen köszönetemet fejezem ki.

Legelőbbegyen tisztelettel ZWICKL ANNA.

Kohrbach, 1886. febr. 28.

Tekintetes ur! Mult év november havában egy tekeres labdacso rendeltem meg önél. Ugy én, mint nem ennek a legjobb sikerét tapasztaltuk mindkétten hiányos székülés és heves főtájsában szenvedtünk elannyira, hogy már a kétségbeeséshez voltunk közel, deazára, hogy meg csak alig 40 évesek vagyunk, s ime! Az ön labdacsoi csodákat műveltek s minket bajainktól megszabadítottak. — Mely tisztelettel LISZT ANTAL.

Angol csoda-balzsam, 1 üveggel 12 kr. 12 üveggel 1 ft 20 kr.

Fiaker por, hurut, rekedtség, köhögés sat. ellen 1 dobozzal 35 kr. bérmentes megküldéssel 60 kr.

Tannochinin-haj-kenőcs, Pserhofer J.-féle a legjobb hajnövesztő szer 1 szelence ára 2 ft

Egyetemes tapasz, s t e u d e l tanártól, vágott és szurt sebek mindenemü mérges kelevények és a lábak régi időszakonkint kitakadó kelesei, a körömféreg és a sebes és gyuladós emiók és hasonló bajok ellen jónak bizonyult. Egy tégely ára 50 kr. bérmentes küldéssel 75 kr.

Élet-esszencia, (prágai cseppek) megromlott gyomor, rossz emésztés, mindenemü alésti bajok ellen kitűnő házaszer. Egy üvege 22 kr.

Szem esszencia, Dr. ROMERSHAUSEN-féle a látóerő élesztése s ápolására eredeti palackokban 2 ft 50 kr. és 1 ft 50 kr.

L. Lusser's

TOURISTEN-PFLASTER.

Sicher und schnell wirkendes Mittel gegen Hühneraugen, Schwielen, sogenannte harte Haut an den Fusssohlen und Fersen, gegen Warzen und alle übrigen harten Hautwucherungen. — Wirkung garantiert. Preis einer Schachtel 60 kr. ö. W. bei Postversendung 10 kr. mehr. Hauptversendungs-Depot:

L. SCHWENK'S Apotheke

in Meidling bei Wien. 645-6-2

Echt zu haben in Pansova: bei F. Radda Seulu, F. von Benko. — Nur echt, wenn jede Gebrauchsanweisung und jedes Pflaster mit der bestehenden Schutzmarke und Unterschrift versehen ist, daher achte man auf diese und verlange stets ausdrücklich: L. Lusser's Touristen-Pflaster.

Dieses Pflaster ist nur in einer grösser zum Preise von á 60 kr. erhältlich.

ПРОДАЈА

ДРВА ЗА ГОРИБО

Код шуме:	На дрвари:
у облицима I-a ф. 8-	у облицима I-a ф. 7-
„ „ II-a ф. 7-	„ „ II-a ф. 7-50
„ „ III-a ф. 6-	„ „ III-a ф. 6-
Растовина цеп. ф. 8-	Растовина цеп. ф. 8-50
Брестовина „ ф. 8-50	Брестовина „ ф. 9-
Јасенова цеп. ф. 10-	Јасенова цеп. ф. 10-
Церовина цеп. ф. 10 и II	Церовина цеп. ф. II-
Кратка цепен. ф. 5-	Буква цеп. ф. 10 и II
	Кратка цепен. ф. 5-

— по метричком хвату —

препоручују

S. МИЛУТИНОВИЋ И СИНОВИ

10-10 у Панчеву.

Felhivás.

Hivatalok, kereskedők és kiki bérmentes beküldéssel kaphatják azonnali a legújabb, legelőbbegyen legújszerűbb irókészletek prospectusát. Irókészletek megvásárolhatók a Berlin SW. Friedrichstrasse 243 sz. a.

Steuer Otto

342/889 szám.

Birtokeladási árverési hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1888. évi december hó 23-án 78353. sz. a. kelt rendelete alapján közhírre tételük, hogy az oppovai 29 és vizella 10. számú, továbbá borcsa-szefkerini 7 és 8 számú halászlai osztályoknak örök áron való eladása iránt folyó 1889. évi April hó 16-ik napján délelőtt 9 órakor a pancsovai kir. kincst. ispánság hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog megtartatni

Kikiáltási ára a fentebb megnevezett

négy rendbeli halászlai osztálynak 42000 ft.

Az árverés megkezdése előtt 10% bánatpénz letétendő, valamint az 50 kr. bélyegű zárt írásbeli ajánlatokhoz is, melyek a szóbeli árverés megkezdéseig elfogadhatnak ugyancsak 10% bánatpénz melléklendő.

A közelebbi árverési és szerződési feltételek alulírt kir. jószágigazgatóságánál, valamint a pancsovai kir. kincst. ispánságánál megtehetőek.

Szeged, 1889. évi január hó 11.én.

(Utányomás nem díjazatik. 648-3-3.

M. kir. államjóságigazgatóság.

Verkauf des Fischerrechtes Nro 29 bei Oppova, Nro 10 in der Vizella, dann daselben der Borcsa-Szefkeriner Abtheilung am 16 April 1889, um 9 Uhr Vormittags in dem Amtlokale des königlichen Ispanates zu Pansova. Ausrufspreis 42000 frt.

A nagyszabeni „Hermannstädter allgemeine Sparkassa“ N. Szebenben jó biztosíték mellett:

1. Annuitási-kölcsönöket nyújt 6% mellett 100 által osztható összegekben legalább 500 ftig, melyek 30 vagy 36 félévi részletekben törlesztendők. A 100 fős annuitási részlet:

a) 30 Annuitásnál 5 ft 01 kr.

b) 36 Annuitásnál 6 ft 51 kr.

2. Annuitási-kölcsönöket 6%-ra 100 által osztható részletekben legalább is 10000 frtra 46 vagy 64 fél évi annuitási részlet visszafizetése mellett. Az annuitási részlet 100 ft-nál:

a) 46 Annuitásnál 3 ft 98 kr.

b) 64 annuitásnál 3 ft 50 kr.

(Legalább 1000 fős. kölcsönvételnél a törlesztés 30 vagy 36 annuitással is választható).

A nagyszabeni általános takarékpénztárból való kölcsönök kieszakozásával Pancsován KRANCSEVICS és FIA van megbizva. 570-8-5.

Hirdetmény.

A helybeli iparhatósági megbizot-tak a f. é. január hó 22-én tartott üléstükben maguk közül jelöltek ki: és pedig:

a. kik az iparhatóság esetleg testület lajstromait ellenőrizni:

- Manno György
- Mayer Károly
- Galetics Aza
- Sorger Adolf
- Graff Károly

b. kik a tanonciskolákat meglátogatni:

- Weiss Ede
- Germann Nándor
- Kapamadzsia Kosta
- Rossmann Hermann
- Stümmler Antal

c. kik a műhelyeket látogatni:

- Radits Stanko
- Subotics Alexa
- Stiglmyer József
- Gregurics Mihály
- Jovanovics S. P.

d. kik a gyárakat megsejlelni tartoznak:

- Haisz István
- Adler Hermann
- Kubik József
- Ofner József
- Fissinger Károly.

Mi ezennel az 1884. évi XVII. t. cz. 173. §. értelmében közhírré tétetik.

A vár. kapitányság mint I. f. iparhatóság.

Pancsova 1889. évi január hó 22.

Dr. Rutner
v. főkapitány.

Hausverkauf.

Das Haus No 226 in der Halugasse mit Vordergebäude und Hinterhaus, geräumigem Hofraum, Schuppen, Brunnen und Garten ist aus freier Hand zu verkaufen. Nähere Auskunft bei der Eigentümerin im selben Hause und in der Administration.

FONTOS KÖZLEMÉNY

STEINBACH SÁNDOR

Bütor Nagykereskedése

Budapesten, Ferencz Józseftér 6. szám a lánchíddal szemben

az egyelőli telep Európában, mely képes több száz szoba berendezésre terjedő butorraktáráról eredeti bútor fényképeket szétküldeni; Ezáltal a t. vidéken lakóknak ama rendkívüli előny nyújtatik, ép úgy választ-hatni, mint személyes megjelenésnél, amenyiben kívánatra fényképek, szövetsémtákat és árjegyzékeket megtekintés végett a czég bérmentve küld szét. **Egy még további kedvezmény abban áll, hogy száz forintot felüli vásárlásnál kicsibeni árak helyett nagy-bani árak számítatnak:** Ebből kifolyólag bátran állítható tehát, hogy **egy czég sem képes olcsóbb árakat szabni.**

Szólit kiszolgáltatásért kezeskedik a czég régi jó hírneve. 654-3-1

Máriaczell gyomorcsöppek.

Kitűnő hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Kapható minden gyógyszerárban.

Övös: A valódi máriaczell gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódság jeleit minden üvegnek piros, a fenti vedjegyzéssel ellátott borítékra kell gondolni, továbbá az üvegen mellettek használati utasítását meg kell jegyezni, hogy az Kremierben Gusek Harik köznyomtatásában nyomtatott.

Hamisítlanul kapható: Pancsován: Radda Frigyes, Bauer F. és Graff V. gyógyszerészeknél. Dolován: Kós Jos. Dettán: Bräumüller E. N. Beeskereken: Kellner J. Menzer Leop. P. Laszon: Lathour L. Zimonyban: Benko F. Tristik, Trakly László. Verscezen: Strach S. Küchler B. gyógyszerészeknél. Dolova Ap. Jos. Kos. 580-52-11

A kinek igérvény kell! Alkalmat valamegy kölcsönny alapítól a család ellátására, vagy a kapott nészhozomány visszaadására alkalmas továbbá valamely társnak, vagy eladósodott ház vagy jószág tulajdonosnak rangirozására. Továbbá oly t. személyeknek, kik életükben folyó tökélet nem hagyományozhatnak, — végre mint tők életét törvényt, vagy is második házassághól származott gyermekek egyenjogúsítására, meg akkor is, ha a t. biztosítási igérvényt vevő a 60-ik évtől is erte (66-ig) azonnal kap egy biztosítási igérvényt bármely összegről és tisztességes módon ugy itt, mint vidéken. A legnagyobb titoktartás biztosított minden egyes esetekben. Felvilágosításokat ad naponta Klein biztosítási — fő-felügyelő Bésben, I. k. Köhlmessergasse 7. sz. 4 em. 2-5 óráig d. u. 610-8-2

bir. végrh. 1889

Árverési hirdetmény.

Alóirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX t. cz. 102. 103. 105. 111 és — értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. bíróság 5843 — 887 polg. számú végzése által Pollak Vilmos pancsovai lakos javára Balin Katalin és Trifu almási 497 sz. alatti lakos ellen 185 ft. 40 kr. tőke ennek 1887 évi augusztus hó 2 napjától számítandó 6% kamatai és eaddig összesen 60 ft. 71 kr. perköltés követelés erejéig elrendelt biztosítás kielégítés végrehajtás alkalmával bíróság letoglalt és 330 ft. becsült 2 ló koci 20 drb. birkából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak. Mely árverésnek a pancsovai kir. járásbírósnak 6727 polg. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Almás on a község házánál leendő eszközzésére **1889 évi február hó 4-ik napjának deleött 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 LX t. cz. 107 § értelmében a legtöbbet igérvény a becsáron alól is eladni fognak Az elárverzendő ingóságok vételára az 1881 évi LX t. cz. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárát a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez tartanak igérvényt, a mennyiben részükre foglalás korában eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási íkvől kiem tünik elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alóirtott kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Pancsován 1889 évi január hó 22-napján.

Rác Árpád
kir. bir. végrehajtó

Lizitation von 2 Pferden 20 Schafen und einen Wagen von Balin Katharina und Trifun in Almás (Jabuka) beim Gemeindehause daselbst am 4 Februar 1889 um 8 Uhr Vormittags.

ОБЈАВА.

Част ми је потписаном известити штовану публику, да сам на овдашњој нијаци у кући гостинице код „ТРУБАЧА“ с давашњим даном отворно радњу под насловом:

Банкарско-комисијона и депозитна радња П. ПОЛЕШЕВИЋА И СИНА.

Цель ове радње поглавито је:
1. Да набавља **хипотекарне зајмове** из разних новчаних како домаћих тако и ипоземних завода у свотама од 500 фор. до највеће суме на приватна и општинека добра, као и зајмове за општине без хипотеке на амортизацију и то под најнижу камату на разне рокове од 17 до 50 година и без амортизације.
2. Да посредује **куповање и продавање** свију на домаћој берзи нотираних овдашњих и страних државних и приватних папира, обвезница, заложница и лозова.
3. Да набавља мало час споменуће на домаћој берзи нотираних државних и приватних лозова на оброчну отплату, и у дотичним банкама за депозите и зајмове нормирају.
Ослањајући се на своје у свима грамама банкарске радње стечено многотгодишње знање и практично искуство, у стању сам да све мени поверене пословне налоге најтачније и најосцидније извршим, те тако не моја прва и главна брига свадар бити, да од стране поштованих пријатеља поклоњено ми поверење најпотпуније оправдам.
Препоручујући се пријатељској наклоности штоване публике јесам с особитим поштовањем
Панчево, 31. Децембра 1888. (12. Јануара 1889.) 644-2-1

ПОЛЕШЕВИЋ И СИН.

Нумеротт Косованиа és Pörvissnál Pancsován.